

ตีปี นพสแควร์ เหลี่ยมแคบ ยังเปิดกว้าง

DB NopSquare
เป็นฟอนท์อนุรักษ์แบบตัวอักษรยุค
'มานพ 1' อักษรทรงเหลี่ยมแคบสำเร็จรูป
พร้อมใช้ตัวแรกของไทย

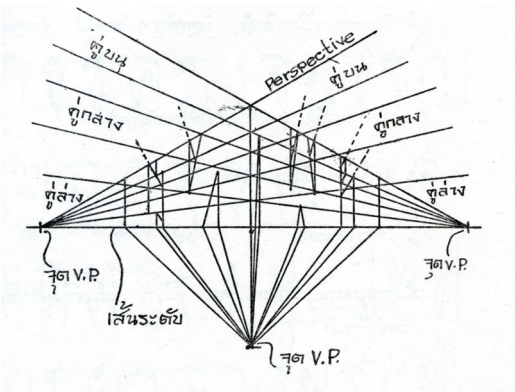
Letterforms that are square in shape are among the easiest to draw; glyphs can be constructed using simple drawing tools and no sophisticated drafting skills are required. To provide a look of solidity suited for display type, the glyph stems are rendered somewhat thicker than horizontals and diagonals. A well-known classic among the squarish fonts of yesteryear was the Manop1 font, a dry-transfer type designed by Manop Srisomporn.

With the advent of PostScript fonts, the popularity of Manop1 faded away, it being supplanted by DB SiamSquare, although some odd occurrences of the old face can still be found on old package labels or dusty shop facades. Despite its less sophisticated letterforms DB SiamSquare managed to thrive up to today due to its ability to convey strength and vitality on signboard and poster headlines.

DB NopSquare is created as a derivative of Manop1 on the Unicode platform. In reverence to this classic face, tweaking of its original letterforms is kept to a minimum. For example, the corner of **Q** is beveled off to **Q** to prevent confusion with **Q**. A new Latin character set is provided. Bold and Light are added to its Regular to make up three weights, each with its own Italic, or a total of six styles. With such enhanced versatility, the new DB NopSquare stands a good chance of winning back many users from its rival DB SiamSquare.

อักษรประดิษฐ์ทรงเหลี่ยมมีมาช้านานแล้ว เพราะทำขึ้นง่าย โดยเฉพาะที่เหลี่ยมจัดไม่มีการลบมุมให้มนนั้น แคมีไม้ฉากปากกาลงหมึกใครก็ทำเองได้. ในหนังสือสอนประดิษฐ์อักษรไทยยุคเก่าจึงมักใช้แบบอักษรตัวเหลี่ยมเป็นพื้นฐานฝึกเขียนกลุ่มอักษรที่มีจุดรวมสายตา (อย่างที่นิยมเขียนเป็นชื่อหนังสือบนโปสเตอร์สมัยก่อน.)

เพราะอักษรไทยมีรายละเอียดค่อนข้างมาก เพื่อให้ได้ตัวพาดหัวที่หนา เต๋า และอ่านง่าย ตัวเหลี่ยมประดิษฐ์ของไทยโดยทั่วไปจึงนิยมให้รายละเอียดต่างๆ (ไม่ว่าจะเป็นขีดหัวแนวนอน หรือเส้นหยัก เส้นทะแยง ขมวดม้วน ฯลฯ) เป็นเส้นบาง แล้วเน้นหนาเฉพาะเส้นแนวตั้งแทน.

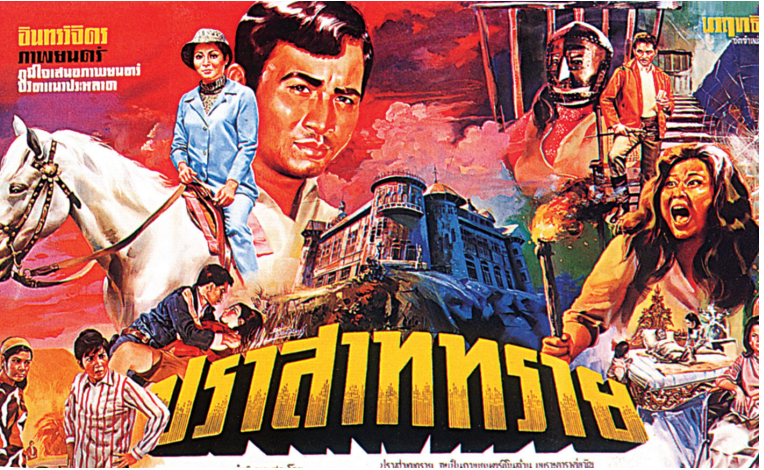

แบบอักษร 'เทพา' จากหนังสืออักษรประดิษฐ์เก่า
แสดงการเขียนอักษรเหลี่ยม
โดยใช้ Vanishing Point 3 จุด

ปกฟ็อกเก็ตบุ๊กที่ วินทร์ เลียววาริน ออกแบบเอง
ตัวอักษรได้เค้าโครงมาจากโปสเตอร์หนังสือเก่า
ช่วยทำงาน 'สร้างย้อนยุค' ขึ้นได้ง่ายตัวมาก

โปสเตอร์หนังไทย 'ปราสาททราย'
ใช้ตัวเหลี่ยมประดิษฐ์เป็นชื่อหนัง
(ภาพจากหนังสือ 'ร้อยปีหนังไทย'
รวบรวมโดย โคม สุวงศ์ และ สวัสดิ์ สุวรรณเป็ักษ์)

วิธีสังเกตความแตกต่างระหว่างแบบอักษรทรงเหลี่ยมจากอดีตถึงปัจจุบัน ดูได้กว้างๆ เช่น มุมด้านนอกเป็นฉากคมหรือลบเหลี่ยม, เส้นขมวดม้วนของ น (ม) เฉียงขึ้น (ลง) หรือเป็นเส้นแนวนอนเชื่อมเส้นหน้าหลัง, เส้นหยักกลาง ผ (ฝ, พ, ฟ, พ) และเส้นทะแยงท (ท, ท) ยังคงเฉียงหรือเปลี่ยนเป็นหักฉาก, มีการละหัวที่พอจะได้บางตัวโดยอ่านไม่สับสน เช่น บ, น, ม หรือเปล่า, หัวและคอของตัว ด (ด, ดม) ยังเต็มอยู่ครบหรือตัดทอนไปแล้ว เป็นต้น.

การละตัดทอนนั้นเพิ่งได้รับความนิยมราวทศวรรษ 2510 ที่กระแสสังคมไทยเรายากทนสมัยอย่างฝรั่ง. การเกิดขึ้นของแผ่นอักษรชุดกลางทศวรรษนี้ช่วยให้ตัวพาดหัวของไทยมีทางเลือกเปิดกว้างมากขึ้น. นักออกแบบที่ไม่สามารถประดิษฐ์ตัวดีสเพลย์ใช้เองได้ สามารถพึ่งพาซื้อแผ่นอักษรสำเร็จรูปมาใช้เท่านี้งานก็หุ้แล้ว (ดีกว่าดันทุรังทำเองในสิ่งที่ไม่ใช่ทางถนัด).

ตัวเหลี่ยมแคบ 'มานพ 1' ได้ถือกำเนิดขึ้นในยุคต้นๆ ของแผ่นอักษรชุดไทย เป็นฝีมือของ อาจารย์มานพ ศรีสมพร ผู้มีผลงานที่ถูกผลิตเป็นอักษรชุดมากชุดที่สุดในเมืองไทย. ในจำนวนนี้มีบางแบบได้รับการอนุรักษ์เป็นฟอนท์ดิจิทัลนิยมใช้กันจนถึงปัจจุบัน ทว่ายังมีอีกหลายแบบ ซึ่งรวมมานพ 1 ด้วย ที่ยังไม่เคยมีใครทำเป็นตัวเรียงพิมพ์ด้วยแสง (ที่นิยมเรียกว่าตัวคอมพิวเตอร์) หรือฟอนท์ดิจิทัลมาก่อนเลย!

ทำไม มานพ 1 จึงถูกละเลยไปร่วม 25 ปี? คำตอบที่สมเหตุสมผลน่าจะมีอยู่ 2 ประการ. ประการแรกจากการสอบถาม อ.มานพ พบว่าทาง EAC ไม่ได้ว่าจ้างให้ อ.มานพ ทำ มานพ 1 เป็น PostScript อาจเป็นเหตุผลทางการตลาดที่คาดเดาว่าไม่น่าจะเป็นที่นิยมเนื่องจากแบบมันดูง่ายธรรมดาเกินไปก็เป็นได้. ประการที่ 2 การเกิดขึ้นของ DB SiamSquare ฟอนท์ทรงเหลี่ยมจัดคล้ายๆ กันได้สนองอุปสงค์ไปก่อนแล้ว. อันที่จริง DB SiamSquare ไม่ได้ใช้ทักษะขั้นสูงใดๆ

กขขคคฅงจฅขขฅฅฅฅฅฅฅฅฅฅฅฅฅฅฅฅฅฅฅ
ABCDEFGHIJKLMNOPQRSTUVWXYZ

DB NopSquare Light

กขขคคฅงจฅขขฅฅฅฅฅฅฅฅฅฅฅฅฅ
ABCDEFGHIJKLMNOPQRSTUVWXYZ

DB NopSquare

กขขคคฅงจฅขขฅฅฅฅฅฅฅฅฅฅฅฅฅ
ABCDEFGHIJKLMNOPQRSTUVWXYZ

DB NopSquare Bold

ในการออกแบบมากนัก ถูกจัดทำขึ้นโดยพนักงานใหม่ที่เคยมาทำงานกับ Dear Book (ชื่อเก่าก่อนจะเป็น DB) เป็นตัวฝึกสร้างพอนท์ภายใต้การควบคุมดูแลของคุณสุรพล เวสารัชเวศย์ อย่างหลวมๆ แต่ด้วยรูปร่างอาร์มณั้ bitmap ของมันทำให้ดู popular เหมาะกับกลุ่มเป้าหมายวัยรุ่น ขณะเดียวกันความเหลี่ยมดัดของมันก็ถูกตีความเป็นเรื่องซิงซังจริงจัง ถูกนำไปใช้มากกับชื่อหนังสือไปจนถึงการเมืองบทุปี! ส่วนมานพ 1 ซึ่งใช้วิทยายุทธสูงส่งกว่า, ดูทางการเป็นเรื่องเป็นราวมากกว่าแท้ๆ กลับถูกแซ่แซ้งไปอย่างน่าเสียดาย!

เมื่อเกิดโครงการอนุรักษ์แบบอักษรชุดหรืออักษรลอก (แล้วแต่จะเรียก เพราะต้องออกแรงชุดถึงลอกหลุดออกมา) ระหว่าง อ.มานพ กับ DB ขึ้น มานพ 1 จึงถูกละลายน้ำแข็งเป็น DB NopSquare. เนื่องจากมานพ 1 ทำได้ค่อนข้างสมบูรณ์แล้วจึงแทบไม่ได้แก้ไขอะไร. ถึงมันจะดูเป็นตัวเหลี่ยมง่าย ๆ ทว่าถ้าใครสังเกตให้ดีแล้ว มีการลงตาชั้นเขียนอยู่พอสมควร เช่น ตัว ฉ (ซึ่งมีเส้นหน้าสั้นกว่า น แถมมีเส้นบนนอนยาวนั้น)

งานรณรงค์หาเสียงผู้ว่า กทม. ปี 2556
ของคุณสุรพล สยามวาลา
ใช้ฟอนต์ DB SiamSquare
เอาใจวัยรุ่น และได้อาร์มณั้การเมือง

สิ่งที่ DB NopSquare ต่างจาก DB SiamSquare

นอกจากน้ำหนักเส้น
DB NopSquare จะมีหนักเบา
ต่างจาก DB SiamSquare
ที่ดูสม่ำเสมอเกินไปแล้ว
ยังมีรายละเอียดอื่นที่แตกต่าง

บปพพพพฅมฅรฤฤฤฤฅษสทพออ
abcdefghijklmnopqrstuvwxyz

บปพพพพฅมฅรฤฤฤฤฅษสทพออ
abcdefghijklmnopqrstuvwxyz

บปพพพพฅมฅรฤฤฤฤฅษสทพออ
abcdefghijklmnopqrstuvwxyz

๐๑๒๓๔๕๖๗๘๙
01234567890

๐๑๒๓๔๕๖๗๘๙
01234567890

๐๑๒๓๔๕๖๗๘๙
01234567890

ดีบี นพสแควร์

เจี๋ยง

ฟินปลา

ักัด

เปิดโล่ง

ดีบี สยามสแควร์

นอน, เอ

ฟินคน

เต็ม

กันสาด

กขคฅงจฅขขฅฅฅฅฅฅฅฅฅฅฅฅฅบปพพพพฅมฅรฤฤฤฤฅษสทพออ
1234567890

บาบพ 1

ดูรายละเอียดหน้า 10

แบบอักษร มานพ 1

จากหนังสือ ‘แบบตัวอักษรลอกของสยามวาลา’

สังเกตอักษร ด - ถ ดูแทบไม่ต่างกัน

ถูกทำลำตัวให้แคบกว่าตัว น เพื่อลงตาว่ามันกว้างเท่าๆกัน เป็นต้น. อย่างไรก็ตาม อักษร ด ของมานพ 1 ที่ถูกละทิ้งหัวและคอเหลือเพียงขีดเดียวนั้น ทำให้มันดูสับสนคล้ายว่าเป็นตัว ถ มาก ผมจึงลบมุมซ้ายบนให้เฉียง 45 องศา เพื่อให้แยกแยะเป็น ด ให้ง่ายขึ้น (ในทางกลับกัน ผมเคยแก่ DB SiamSquare เดิมจาก ก, ถ ที่กรอบบนเป็นเหลี่ยมธรรมดา ให้มีปากยื่นออกไป เพื่อให้ตัว ถ ไม่ดูสับสนเป็นตัว ด.)

สำหรับหัวอักษร ค ของมานพ 1 แม้จะยาวจนเส้นหลังจนไปพ้องรูปกับตัว A ของ DB SiamSquare นั้น ผมอนุโลมคงไว้ เนื่องจากพื้นที่ว่างภายในตัวอักษรชุดนี้ค่อนข้างแคบ. เมื่อเพิ่มเติมเป็นชุด Bold จึงคงหัวตัว ค แบบนี้ไว้ ส่วนชุด Light เห็นว่าควรหดหัวตัว ค ให้แยกออกจากเส้นหลัง เพราะช่องว่างภายในมันมากพอนั่นเอง.

DB NopSquare มีชุดอักษรโรมันที่ออกแบบขึ้นใหม่ให้อ่านง่ายกว่าของ DB SiamSquare โดยใช้เส้นเฉียงที่เป็นเอกลักษณ์ของมานพ 1 เพิ่มเข้าไป เมื่อรวมชุดตัว italic เบ็ดเสร็จเป็น 6 สไตล์ ใครที่ชื่นชอบตัวเหลี่ยมทรงแคบจึงไม่ควรพลาด แม้ว่าจะมีเกิดใหม่พอสมควร เช่น ฟอนท์จิกโก้อย่าง DB Kakabaht (DB#7) หรือ DB RapeePat (DB#11) ก็ตาม

งานที่ดูเป็นทางการ, ชัดเจน ไม่ซีเล่น
ยังเปิดกว้างอยู่มากสำหรับตัวเหลี่ยมแคบอย่าง
DB NopSquare.

id

ตัวเนื้อที่ใช้ในบทความนี้ : DB NopAnan Text ขนาด 16 พอยท์ ระยะบรรทัด (Leading) 17 พอยท์